

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

De graecorum aedificiorum eoru[m]q[ue] partium dispositione atq[ue]
differentibus nominibus, satis ab italicis moribus & usibus discrepantibus.
Caput. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

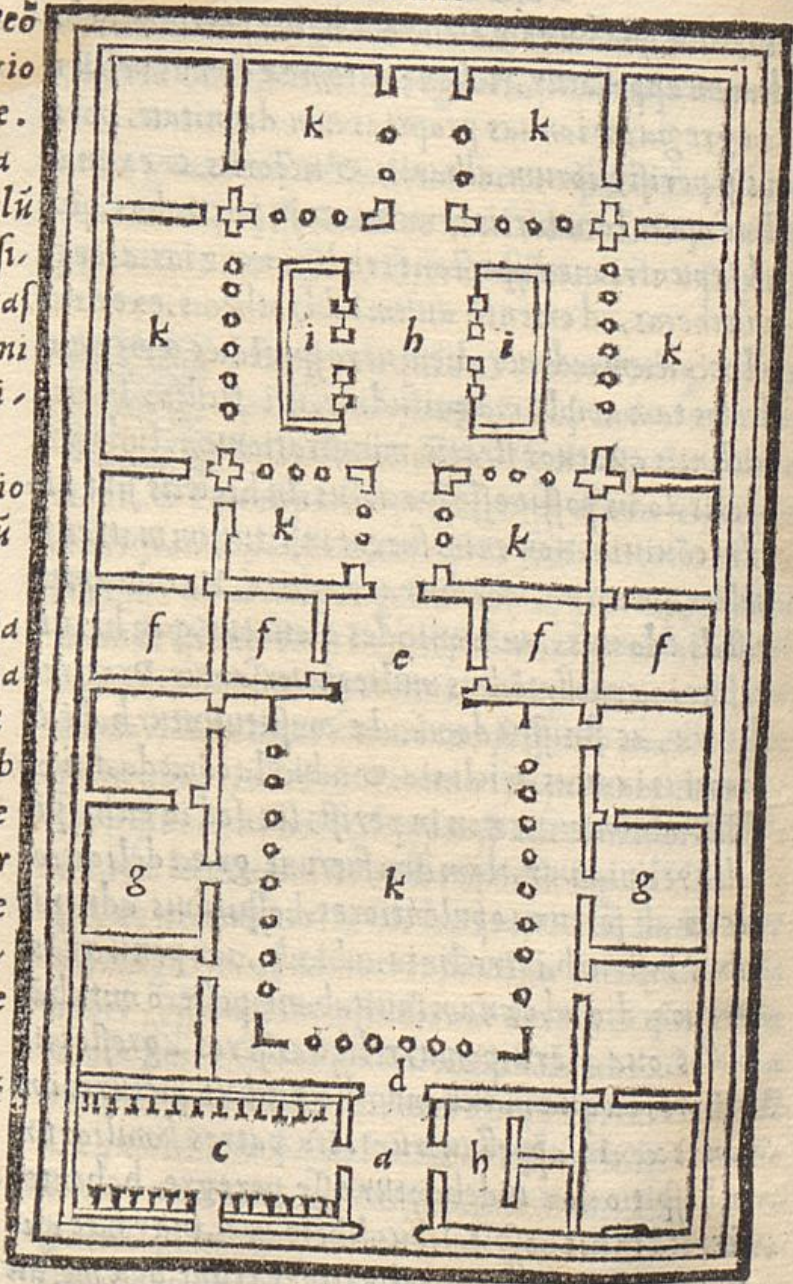
quemadmodum græcorum consuetudinibus ædificia distribuatur, uti nō sint ignota, summam exponā.

De græcorum ædificiorum eorumq; partium dispositione, atq; differentibus nominibus, satis ab italicis moribus & usibus discrepantibus. Cap. X.

 Trii græci quia nō utuntur, neq; nostris moribus ædificant, sed ab ianua introeuntibus, itinera faciunt latitudinibus nō spaciosis, & ex una parte equilia, & ex altera hostiarii cellas statimq; ianue interiores finiuntur. Hic autē locus inter duas ianuas græce θυρωρῶν appellatur. Deinde est introitus in peristylon, id peristylū in tribus partibus habet porticus, in ea parte quæ spectat ad meridiem duas antas inter se spatio amplo distantes, in quibus trabes inuehuntur. & quantum inter antas distat ex eo tertia dempta spacium datur introrsus. Hic locus apud nōnullos πρὸς αἴς, apud alios τὰ πρὸς αἴς nominatur. In his locis introrsus constituuntur œci magni, in quibus matres familiarū cum lanificiis habent sessiones. In p̄stadis autē dextra ac sinistra cubicula sunt collocata, quorū unū thalamus, alterū amphithalamus dicitur. Circum autē in porticibus triclinia quotidiana, cubicula etiā & cellæ familiaricæ constituantur. Hæc pars ædificii, gmeconitis appellatur. Coniunguntur autem his domus ampliores habentes latiora peristylia, in quibus pares sunt quatuor porticus altitudinibus, aut una quæ ad meridiem spectat excelsioribus columnis constituitur, id autē pe-

ristylum, quod unam altiore[m] habet porticum, Rhodiacum appellatur, Habent autem ea domus uestibula egregia, & ianuas proprias cum dignitate, porticusq; peristyliorum, albariis, & tectoriis, & ex intestino opere lacunariis ornatas, & in portibus, quæ ad septentrionem spectant triclinia cyzicena, & pinacothecas, ad orientem autem bibliothecas, exedras ad occidentem, ad meridiem uero spectantes œcos quadratos tam ampla magnitudine, uti faciliter in eis, tricliniis quatuor stratis, ministratum, ludorumq; operis, locus possit esse spaciosus, In his œcis fiunt uirilia cœuiua, Non enim fuerat institutum matres familiarum eorum moribus accumbere, Hæc autem peristylia domus, andronitides dicuntur, q̄ in his uiri sine interpellatōibus mulierū uersantur, Præterea dextra, ac sinistra domūculæ constituuntur habentes proprias ianuas, triclinia, & cubicula cōmoda, uti hospites aduenientes non in peristylia, sed in ea hospitalia recipiantur, Nam cum fuerunt græci deliciores, & ab fortuna opulentiores, hospitibus aduenientibus instruebāt triclinia, cubicula, cum penu cellas, Primoq; die ad cœnam inuitabant, postero mittebāt pullos, oua, olera, poma, reliquasq; res agrestes, Iō pictores ea quæ mittebantur hospitibus picturis imitantēs xenia appellauerunt. Ita patres familiarum in hospitio non uidebantur esse peregre, habentes secretā in his hospitalibus libertatem, Inter hæc autem peristylia & hospitalia itinera sunt, quæ mesaulæ dicuntur, q̄ inter duas aulas media sunt interposita, Nostri autem eas andronas.

a. thiroreō
 b. hostiariorum
 c. ællæ.
 c. equilia
 d. peristylū
 e. p̄stas siue
 parastaf
 f. thalami
 & amphithalami.
 g. tricliniorū
 uiriliū
 loca
 h. œa schēa
 i. triclinia
 muliebria
 k. loca sub
 diuo oia re
 liq̄ loca ar
 ca œa sche
 ma sūt mu
 lieribus de
 putata.
 Quæ autē
 sunt circa
 porticū sūt
 cubicula, &
 ællæ fami
 liaricæ.

Sed hoc ualde est mirandum, nec enim græcæ nec
 Descriptio, Latine potest id cōuenire, Græci enim ἀποδρωμασ ἀπ

pellant ocos, ubi conuiuia uirilia solent esse, q̄ eo mu nē quæ gne
 lieres non accedant, Item alia res sunt similes, uti xy conitis dia
 stus, prothyru, telamones, & nōnulla alia eiusmodi, tur feci.
 ξυδός enim græca appellatione est porticus ampla la Aliam autē
 tudine, in qua athletæ per hyberna tempora exerce quæ Andro
 tur, Nostri autem hypethras ambulatiōes, xystos ap nitis dia
 pellant, quas græci τῷ ἐπίδ'ρομῷ δ'ας, dicunt, Itē pro tur, præter
 thyra græce dicuntur quæ sunt ante in ianuis uesti, nisi ppter
 bula, Nos autem appellamus prothyra, quæ græce δι' νιμιά eius
 cuntur δι' εὐρα. Item si qua uirili figura signa muti aplitudinē,
 los aut coronas sustinent, nostri telamones appellāt, quā margo
 cuius rationes quid ita, aut quare ex historiis nō in capere com
 ueniuntur, græci uero eos ἄτλας τας uocitāt, Atlas mode nō po
 enim historia formatur sustinens mundum, ideo q̄ is test, & ut
 primum, cursum solis & lunæ, siderumq; omnium or studiosis su
 tus, & occasus, mundiq; uersationum rationes, uigo as partes re
 re animi, solertiaq; curauit hominibus tradēdas, ea, linquerem.
 q; re à pictoribus & statuariis deformatur pro eo be
 neficio sustinens mundum, filiaq; eius atlantides
 (quas nos uergilias, græci autem τῷ ἀτλιδ'ας, nomī
 nant) cum syderibus in mundo sunt dedicatæ. Nec ta
 mē ego ut mutetur consuetudo nominationum aut ser
 monis, ideo hæc proposui, sed ut ea non sint ignota
 philologis, exponenda iudicauī. Quibus consuetudi
 nibus ædificia italiæ more & græcorum institutis cō
 formantur exposui, & de symmetriis singulorum ge
 nerum proportionēs perscripsi, Ergo quoniam de ue
 nustate decorēq; ante est scriptum, nūc exponemus de
 firmitate, quemadmodum ea sine uitis p̄maneat, &
 ad uenustatem collocetur.